

Nieuwsbrief juni 2014

Prof. dr. Raymond Koopmans benoemd tot lid wetenschappelijke adviesraad Zorginstituut Nederland

Onlangs is prof. dr. Raymond Koopmans, voorzitter van het UKON, benoemd tot lid van de wetenschappelijke adviesraad van het Zorginstituut Nederland. Het Zorginstituut was voorheen bekend als het College voor zorgverzekeringen, maar heeft met ingang van 1 april 2014 zijn werkzaamheden voortgezet onder deze nieuwe naam. De naamswijziging is het gevolg van nieuwe wettelijke taken. Het Zorginstituut laat zich bij zijn werk bijstaan door een aantal commissies met externe deskundigen. De wetenschappelijk adviesraad is één van deze commissies. Meer informatie over het Zorginstituut Nederland kunt u vinden op www.zorginstituutnederland.nl

Nieuw boek: Ethische dilemma's in de ouderengeneeskunde

De ouderengeneeskunde is een tak van de geneeskunde die zich van oudsher richt op het samenspel van de bij het ouder worden optredende ziekten en de gevolgen daarvan: complexe multimorbiditeit. Dit boek presenteert vijftientig 'ouderenzaken', steeds gevolgd door een drietal commentaren van respectievelijk een ouderarts, een jurist en een ethicus. Het merendeel van deze casus heeft betrekking op het complexe karakter van de zorg en de dilemma's die dit met zich meebrengt. Vragen die daarbij aan bod komen zijn ondermeer: Wat is goede medische zorg hier? Welke verantwoordelijkheid heeft de arts voor de patiënt, maar ook voor de mantelzorger die ten koste van alles zijn demente echtgenote thuis wil blijven verzorgen?

Aan het boek, dat geschikt is voor het onderwijs, werkten onder meer Margot Verkuijlen, Jan Lavrijsen en Raymond Koopmans mee. Meer informatie? www.vangorcum.nl.

UKON symposium 15 april 2014: Ouderen(zorg) en UKON in beweging

Het jaarlijks UKON-symposium op 15 april jl. was weer een groot succes. 330 bezoekers namen deel aan 4 plenaire lezingen en konden kiezen uit 15 verschillende sessies. Het thema dit jaar was "in beweging".

Om 10 uur opende dagvoorzitter Raymond Koopmans het symposium met een speciaal welkom aan de medewerkers van Attentwvz uit Arnhem als nieuw lid van het UKON. Mensen moeten meer bewegen dat geldt ook voor ouderen in het verpleeghuis. In de documentaire "Uit balans" over de zorg voor mensen met de ziekte van Huntington wordt deze beweging letterlijk en figuurlijk in beeld gebracht. Karin Landa van De Riethorst Stroomland gaf een korte toelichting op deze documentaire en op hun programma "Bewogen uit balans"

waarmee zij de zorg voor deze patiëntengroep binnen "De Kloosterhoeve", het nieuwe kenniscentrum, willen ontwikkelen en verbeteren. Wetenschappelijk onderzoek heeft hierin nadrukkelijk een rol. Koopmans is blij met [deze documentaire](#), die persoonlijke en deskundige zorg laat zien en hoopt dat dit ook een keer op tv komt. De documentaire is online te bekijken. Een link vindt u op de nieuwspagina van de UKON-website.

Plenaire lezingen

Eerste spreker was Hans Hobbelen, gepromoveerd fysiotherapeut, nu werkzaam als lector aan de Hanzehogeschool in Groningen. In zijn presentatie "Bewegen als medicijn" passeerden verschillende onderzoeken waaruit duidelijk werd hoe heilzaam bewegen is, ook voor kwetsbare ouderen. Hij ging in op beweegprogramma's op maat en toekomstscenario's.

Hilde Verbeek, psycholoog en onderzoeker aan de Universiteit Maastricht, liet zien hoe in het project "Nurses on the Move" wordt ingezet op het meer laten bewegen van bewoners tijdens hun dagelijkse bezigheden. Verzorgenden en woonzorgbegeleiders spelen hierin een cruciale rol.

Vervolgens namen Debby Gerritsen en Ireen van Ditschuyzen ons met fragmenten uit de documentaire "Dementie en Dan" mee naar het bewegen van mensen met dementie. Vooral was te zien hoeveel plezier mensen hieraan beleven. Professor Scherder bevestigde 's middags ook hoe belangrijk bewegen is, niet alleen voor de conditie van mensen, maar ook voor hun cognitie.

Postermarkt en UKON-Uniekprijs

Tijdens de lunchpauze was er een postermarkt, waar acht projecten werden gepresenteerd. *De Wever* was aanwezig met maar liefst vier posters: 'De Wever weeft mee in CRISP', 'Humor en dementie', 'Groen en dementie' en 'Video Interactie Ondersteuning'. Van *Liemerijje* was er een poster over 'Natuurlijk verdikken tegen verslikken'. *De Waalboog* presenteerde hun kwartetspel 'De-Men(s)-Zie(n)' waarin je kunt leren wat dementie is (deze spellen waren ook te koop).

Zorggroep Maas en Waal presenteerde een bijzonder project met de titel 'Mijn tranen hebben een thuis'.

Op De Hulsen waar voormalig dak- en thuislozen wonen, hebben bewoners voor hun overleden medebroeders en zusters een grafmonument gemaakt, de gemeentegraven opgeknapt en een herdenkingsviering met Allerzielen.

Dak- en thuislozen worden namelijk nauwelijks herdacht en zijn vaak betrekkelijk anoniem en zonder rituelen, op last van de gemeente, begraven.

Alle projecten waren vernieuwend en inspirerend, maar de winnaar van de UKON-UNIEKprijs was de "Kwiek-beweegroute". Kwiek is een looproute op de openbare weg voor ouderen rondom Den Eerdbrand, een locatie van Archipel in Eindhoven. Mensen trainen in hun dagelijkse woonomgeving kracht, mobiliteit, evenwicht/balans en uithoudingsvermogen, want de route bestaat uit verschillende oefeningen voor het gehele lichaam. Kwiek maakt gebruik van straatmeubilair, zoals bankjes, paaltjes, hekwerk en lantaarnpalen. Langs de route liggen tegels met instructies. Mensen kunnen het samen met anderen doen, dit bevordert de sociale betrokkenheid en interactie.

Workshops en presentaties

In de middag waren er 15 verschillende sessies in twee rondes. Hier kunnen we slechts een paar onderwerpen presenteren. Ga ook naar: www.ukonnetwerk.nl/symposium2014

In *De Wever beweegt mee* werd getoond hoe textiel beweging kan bevorderen Samen met de TU Eindhoven ontwikkelt De Wever twee producten die mensen met dementie uitlokken tot bewegen. Vigour is een shirt met sensoren. Tactile Dialogues is een voelkussen met trilsensoren die reageren op aanraking. Deelnemers aan de workshop konden de materialen uitproberen.

Muziek beweegt liet zien hoe muziektherapie kan bijdragen aan het in beweging brengen van de ouder wordende mens. Muziek en muziektherapie is van invloed op het functioneren van het brein, dus biedt veel mogelijkheden om mensen te stimuleren, zoals in de revalidatie maar ook bij mensen met dementie.

In een aantal sessies werden resultaten van onderzoek gepresenteerd:

Sociaal Fit

Hanneke Donkers doet onderzoek naar de effecten van het Sociaal Fit programma. In dit programma worden zelfstandig wonende ouderen met geheugenproblemen en hun mantelzorgers getraind en begeleid om sociaal actief te blijven. Ergotherapeut, fysiotherapeut en welzijnsmedewerkers werken hierin intensief samen. Het programma wordt momenteel getest in Nijmegen en Deventer.

Probleemgedrag bij mensen met dementie thuis

Ook thuis komt probleemgedrag voor bij mensen met dementie thuis, dit is vervelend voor de persoon zelf, maar ook belastend voor de naasten. Met het zorgprogramma CONCERN wordt het gedrag in kaart gebracht en behandeld en wordt de mantelzorger ondersteund. Specialist Petra Borsje presenteerde de eerste resultaten van een cohortonderzoek.

Afsluiting met professor Erik Scherder

Blij waren we met de komst van professor Erik Scherder. Hij is bekend als bevlogen onderzoeker en spreker, maar inmiddels ook een tv-persoonlijkheid met zijn optredens bij De Wereld Draait Door, omdat hij als eerste hoogleraar met een college op www.universiteitvannederland.nl te zien was.

In zijn presentatie 'Bewegen, cognitie en dementie' noemde hij "inactiviteit het nieuwe roken" en dus een groot probleem. Een test in de zaal liet zien dat ook wij als gezonde volwassenen niet allemaal de beweegnorm (5 x pw 30 min matig intensief bewegen) halen. Voor ouderen in het verpleeghuis is voldoende bewegen zeker een probleem, dus daar moeten we wat aan doen. Scherder hield een vurig betoog om ook mensen met dementie meer te laten bewegen. Behalve hun conditie verbetert ook het cognitief functioneren. Een voorbeeld hiervan is de verbeterde werking van een remmend systeem in de hersenen, waardoor niet alle prikkels even sterk binnenkomen en chaos zal afnemen.

Na de uitreiking van de UKON-UNIEKprijs konden de deelnemers nog even napraten bij een hapje en een drankje en met een gezonde appel mee op weg naar huis.

Kijk voor alle foto's en presentaties op www.ukonnetwerk.nl/symposium2014.

Contact

U kunt contact opnemen met het UKON via postbusukon@umcn.nl of tel. 024-3668244. Postadres: UKON p/a Radboudumc, afd ELG – 117, Postbus 9101, 6500 HB Nijmegen www.ukonnetwerk.nl